

AFDRUKPLAATJES BRENGEN VERBETERPUNTEN IN KAART

Het grondig reinigen en ontsmetten van een stal draagt bij tot de preventie van de insleep en versleping van ziektekiemen op een varkensbedrijf. Elke varkenshouder is zich hiervan bewust, maar er is nog ruimte voor verbetering. – Naar: DGZ

Wil je weten of je efficiënt reinigt en ontsmet, en waar dit beter kan? Laat dan afdrukplaatjes (hygiënogrammen) nemen na reiniging en ontsmetting. Als je deelneemt aan het Veepeilerproject 'Optimalisatie reiniging en ontsmetting', dat financieel gesteund wordt door het Sanitair Fonds, zijn de onderzoeken momenteel kosteloos. Bovendien krijgen de deelnemende bedrijven advies om reiniging en ontsmetting te optimaliseren.

Als de stal leeg komt te staan, zal zowat elke varkenshouder de stal reinigen en ontsmetten. Op deze manier wil hij de ziektedruk van de stal doen dalen, waardoor ook de volgende groep varkens weer een gezonde start krijgt. Het Veepeilerproject 'Optimalisatie reiniging en ontsmetting' ondersteunt varkenshouders bij het verbeteren van hun reinigings- en ontsmettingsprotocol door gebruik te maken van afdrukplaatjes of hygiënogrammen. De plaatjes geven een indicatie hoeveel kiemen er nog zijn achtergebleven op verschillende plekken in de stal en brengen zo de verbeterpunten in kaart. Bovendien laten ze toe de impact

van elke wijziging in het reinigings- en ontsmettingsprotocol te meten om zo tot een optimaal protocol te komen.

.....
Afdrukplaatjes laten toe de impact van wijzigingen in het reinigings- en ontsmettingsprotocol te meten.

Stalen van 15 plaatsen

In een varkensstal wordt er op 15 plaatsen een afdrukplaatje genomen (tabel 1). Ieder plaatje krijgt een score van 0 tot 5, afhankelijk van hoeveel kiemen er groeien op het plaatje in het lab op de dag na staalname. We streven naar een gemiddelde score in de stal die lager of gelijk is aan 2. Op de plaatsen waar de score hoger is dan 2, is er verbetering mogelijk. Al 27 bedrijven namen deel aan het Veepeilerproject. Er werden op deze bedrijven afdrukplaatjes genomen in 60

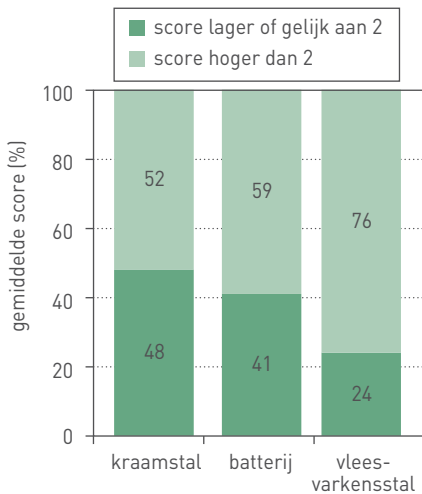
stallen (25 kraamstallen, 23 batterijen en 12 vleesvarkensafdelingen). Slechts een derde van alle bemonsterde stallen had een gemiddelde score die lager was dan 2. In figuur 1 zie je dat de situatie in de

Tabel 1 Locaties van afdrukplaatjes

- Bron: Veepeiler Varken

Kraamstal	Batterij/vleesvarkensstal
Positieve controle	Positieve controle
Negatieve controle	Negatieve controle
Deur	Deur
Drinkbak	Drinkbak
Loopgang	Loopgang
Materiaal big	Materiaal big
Muur dierhoogte	Muur dierhoogte
Muur ooghoogte	Muur ooghoogte
Plafond	Plafond
Rooster	Rooster
Ventilatie	Ventilatie
Vloer big	Vloer hok 1
Vloer zeug	Vloer hok 2
Voederbak	Voederbak
Wandtussenschot	Wandtussenschot

vleesvarkensstallen het minst gunstig is: slechts 17% van de stallen had een gemiddelde score van 2 of lager, in de kraamstal en batterij bedroeg dit 40%.

Figuur 1 Gemiddelde score per staltype - Bron: Veepeiler Varken

Waar worden de meeste kiemen gevonden?

In de kraamstal en batterij zijn dit dezelfde locaties: in de loopgang, aan de ventilator, op de muren op ooghoogte. In de vleesvarkensstal zijn dat in de loopgang, aan de voederbak, en aan het materiaal (afleidingsmateriaal). De loopgang blijkt in ieder staltype een aandachtspunt. Mogelijk heeft dit te maken met een herbesmetting door de varkenshouder zelf, na het proces van reinigen en ontsmetten. ■

- 1 Elk afdrukplaatje krijgt een score op basis van het aantal kiemen dat groeit op het plaatje.
- 2 Voornamelijk in de vleesvarkensstallen blijken de voederbakken nog slecht te scoren. Voederbakken moeten volledig leeg en droog zijn vooraleer de nieuwe dieren in de stal komen. Dit kan gemakkelijk, bijvoorbeeld met behulp van een stofzuiger.

OOK DEELNEMEN AAN HET VEEPEILERPROJECT?

Een bedrijf dat deelneemt aan het Veepeilerproject kan na het reinigen en ontsmetten tweemaal een staalname met 15 afdrukplaatjes laten uitvoeren in de kraamstal, batterij en/of vleesvarkensstal. Op bedrijven die positief zijn voor PCV2 worden in de batterijafdeling bijkomend 5 swabs genomen voor een PCR-test.

Een dierenarts van DGZ doet de eerste staalname samen met de bedrijfsdierenarts en neemt samen met de bedrijfsdierenarts en de veehouder het protocol voor reiniging en ontsmetting onder de loep. Op basis van de resultaten van het laboratoriumonderzoek – die worden teruggekoppeld naar bedrijfsdierenarts en veehouder – krijgt de veehouder adviezen om het protocol voor reiniging en ontsmetting bij te sturen. Nadat het protocol is aangepast, gebeurt er een nieuwe staalname, door de bedrijfsdierenarts.

Wil je deelnemen aan dit project en je protocol voor reinigen en ontsmetten optimaliseren? Neem dan contact

op met je bedrijfsdierenarts, die je bedrijf kan inschrijven via zijn regiodynerarts bij DGZ. Meer informatie vind je op de website van DGZ (www.dgz.be) > Project > Optimalisatie reiniging en ontsmetting.

De analysekosten van de afdrukplaatjes en de eerste staalname door een dierenarts van DGZ worden volledig vergoed door het Sanitair Fonds.

Een varkensbedrijf kan deelnemen als het voldoet aan volgende voorwaarden:

- Het bedrijf past het all-in/all-outprincipe toe per afdeling en reinigt/ontsmet de afdeling na elke ronde.
- Je bent bereid om de projectpartners te informeren over het toegepaste protocol reinigen en ontsmetten.
- Je bent ook bereid om dit protocol aan te passen in functie van de laboresultaten en het gegeven advies.